

v Německu, které je respektovanou „psycho-terapeutickou velmocí“, rozvíjející také empirickou a výzkumnou stránku psychoterapie a psychologie. Na druhou stranu nutno kriticky upozornit, že naše odborná veřejnost by jistě uvítala, kdybychom se v knížce dověděli o psychoterapii zaměřené na člověka v Čechách a na Slovensku a o možnostech vzdělávání (včetně výcviku) v našich podmínkách.

Po stránce formální je kniha přehledně členěna, a též její čeština má velmi pěknou úroveň, což dnes není vůbec samozřejmé. Ke čtivosti knihy a pochopení sdělovaného přispívají ilustrativní příklady, včetně ukávek z psycho-terapeutických rozhovorů, kterým je věnována zejména poslední kapitola závěrečné části knihy.

Po stránce redakční, jak již jsme u nakladatelství Grada zvyklí, je práce pečlivě provedena, ovšem čtenáři by jistě uvítali krátkou informaci o autorce publikace.

Celkově rád konstatuji, že se jedná o seriózní práci nadějně autorky a knížku lze naší odborné obci rozhodně doporučit.

J. Vymětal

L. Lovaš:

AGRESIA A NÁSILIE.

Psychológia ľudskej agresie a jej podoby v domácom prostredí, v škole, v práci, vo väzniciach a v športe

Bratislava, Ikar 2010, 190 s.

Agrese a násilí je jedním z témat, kterému se autor věnuje dlouhodobě nejen studiem příslušné literatury, ale také vlastními empirickými výzkumy na Slovensku. Recenzovaná práce tak poskytuje zasvěcený pohled na vývoj názorů na agresi a násilí a v mnoha ohledech nabízí srovnání výskytu různých druhů agrese a násilí na Slovensku a v jiných zemích. Větší prostor než nabízejí učebnicové kapitoly a časopisecké studie autor využívá k zevrubným terminologickým vysvětlením (termíny přejímané i překládané z angličtiny) a zařazení dosud víceméně přehlížených jevů násilí, které se vyskytují např. ve věznicích.

Práce je členěna do dvou částí a obsahuje 13 kapitol. První část, psychologie agrese, je věnována výkladu teoretických otázek a všech známých souvisejících aspektů. V sedmi kapitolách první části je mimo jiné vymezena agrese, podněty a situace provokující agresi, činitelé podporující agresi. Z opačného a neméně důležitého pohledu si autor klade otázky, co tlumí a zeslabuje agresi (především sebekontrola ve vztahu k sociálním normám). Pozornost je věnována rovněž často diskutované otázce srovnávání agrese u mužů a žen. Mnohdy zavádějící názory o převaze mužů v agresivním chování

uvádí autor na pravou míru prostřednictvím přímé a nepřímé agrese, kdy přímá agrese (otevřený útok na jinou osobu v kontaktu s ní) převažuje u mužů, zatímco u žen převažuje nepřímá agrese (útok na jinou osobu nemá zjevný charakter, ale směřuje k poškození v oblasti vztahů, statusu apod.). Poslední kapitola první části přináší zajímavý pohled na agresi přes interakce, ve kterých může proběhnout sekvence agresivních aktů, vzájemné reakce mohou mít podobu odplaty a pomsty, ale zároveň vyvstává otázka zvládnutí agrese a zastavení často stupňované agrese.

Druhá část práce je věnována agresi v přírodních sociálních prostředích. Problémem je, jak na to ostatně upozorňuje sám autor, že díky odlišným výzkumným tradicím se v jistých souvislostech používá výhradně termín násilí. Někdy zcela volně jako synonymum k agresi, ale pokud se od agrese odlišuje, nepanuje v jeho pojetí a vztahu k agresi úplná shoda. Nicméně jedním z příznačných znaků násilí je, že se může projevit mezi všemi osobami v daném prostředí. To je jeden z podstatných momentů, který autor vyzvedává při analýze agrese a násilí v domácím prostředí, ve škole, v zaměstnání, ve vězení a ve sportu. Právě z této části je zřejmé, že tato problematika je stále živá, objevují se nové problémy a jejich zvládnutí není už jen v oblasti psychologického výkladu, ale také v oblasti trestně právního řešení. Čtenář se v této druhé části dozví o známých i méně známých formách násilí, které autor detailně rozebírá v různých vztahových rovinách a typických scénářích průběhu vzniku a vývoje násilí v sociálních prostředích, jež nejčastěji poskytují podmínky a zavádějí příčiny pro rozvinutí násilných aktů chování.

Práce je promyšleně koncipovaná od teoretických otázek po konkrétní projevy agrese a násilí. Předností je, že shrnuje starší i nové poznatky a nabízí tak možnost udělat si ucelený obraz o dané problematice. Za velmi užitečný považuji systematický terminologický výklad. Práce je napsána velmi srozumitelným jazykem a tím dostupná i laické veřejnosti. Nepochybně bude patřit k monografiím, jež zprostředkovávají poznání zájemcům o tuto problematiku v rovině teoretické i odborníkům v praxi.

I. Slaměník

Z. Vybíral, J. Roubal (Eds.):
SOUČASNÁ PSYCHOTERAPIE
Praha, Portál 2010, 743 s.

Na pultech knihkupectví je nespočet knih ze všech oborů. A pochopitelně i z oblasti psychoterapie. Kterou vybrat? Pro nezasvěceného